

Orguljašice su u svim slučajevima časne sestre: samouke ili sa nižom glazbenom spremom, ili sa završenom katehetskom spremom. Samo u jednom ili drugom slučaju pjevanje sprema župnik, također samouk.

U župama albanskog jezika, gdje se prakticira pjevanje, u upotrebi su *Kantuali kishtar shqiptar /Albanski crkveni kantuali/* od don Nikole Minia, izdan u Prizrenu 1973. i *Këndoni Zotit një këngë të re /Pjevajte Gospodu pjesmu novul* od o. Hil Kabashia, ofm, izdanu u Đakovici 1974. godine.

U župama hrvatskog govornog jezika u upotrebi su: *Kantual / Pjevajte Gospodu pjesmu novul*, izd. 1985. kao i istoimena pjesmarica, izdata od Instituta za crkvenu glazbu 1983. godine i *Slavimo Boga* izdanu u Frankfurtu 1982. Upotrebljavaju se i druge pjesmarice kod liturgijskog i izvanliturgijskog pjevanja. Liturgijsko pjevanje nije dovoljno ukorijenjeno po našim župama. Ovo vrijedi posebice za albanske župe. Za ovo zadnje razlozi su razni, kao npr. nedostatak liturgijskih priručnika za narod, patrijarhalni mentalitet (da žena u crkvi šuti), raštrkanost župskih naselja, odsutnost redovnica u župi. Uvođenje i razvijanje liturgijskog pjevanja u župi zavisi i od umješnosti dotičnog župnika i od njegove muzikalnosti. Ima pokušaja da se učini ono što se može održavanjem starih napjeva i uvođenjem novih. Ima slučajeva gdje i sam župnik nastoji nešto komponirati (pučki, monofono) da bi slavljenje i sudjelovanje naroda u njemu bilo veće.

U župama hrvatskog govornog jezika situacija je bolja zahvaljujući časnim sestrama i ima uvjeta da se ona i poboljša kako bi kod slavljenja sudjelovali pjevanjem i nazočni vjernici.

DUBROVNIK

IZVJEŠĆE O CRKVENOJ GLAZBI U DUBROVAČKOJ BISKUPIJI

Prema postavljenim pitanjima Instituta za crkvenu glazbu iznosim neke podatke za dubrovačku biskupiju:

1. U liturgiji se osim starih popijevki pjevaju i mnoge nove.
2. Nove popijevke iz pjesmarice *Pjevajte Gospodu* djelomično su prihvaćene, kao npr. br.: 109, 130, 231, 260, 273, 326, 328.
3. Pjevaju se popijevke koje odgovaraju pojedinom liturgijskom činu, a prema novim odredbama o crkvenoj glazbi.
4. Po posebnoj uputi biskupa dr. Severina Permeke uči se pjevati vjeroučenike kod svakog sata vjeronauka. U većini župa postoje crkveni pjevački zborovi koji uzveličavaju liturgijske obrede. Tako npr. u Katedrali u Dubrovniku postoji: Mješoviti zbor, Katedralni Madrigalisti, ženski zbor zvan "Marija" i dječji zbor. U samostanima postoje mješoviti zborovi, a vode ih uglavnom časne sestre.
5. Koliko nam je poznato svećenici aktivno sudjeluju u učenju popijevki koliko im je to moguće. A što se tiče suradnje između svećenika i orguljaša, ona uglavnom postoji već prema sklonostima i mogućnostima svećenika.

6. Orguljaši su u većim župama i Gradu kvalificirani. U manjim župama to nisu, a u mnogim župama ih i nema te su župnici u poteškoći kako voditi i razvijati crkveno pjevanje u liturgiji.

7. Postoje zborovi u župama, ali u pojedinim župama pjeva samo Božji narod oslanjajući se na tradiciju.

8. Držim da se nije baš daleko odmaklo u pravoj liturgijskoj obnovi. Naime, teško je to provoditi sa starijima. Držim da je to posao na dugu stazu i da treba raditi sa svim vjeroučenicima nakon svakog sata vjeronauka (recimo 15 minuta).

Izvjestitelj: Don Vlado PUCE

PS: Glazbene prilike u hvarskoj i kotorskoj biskupiji su nam nepoznate.

MOSTAR

LITURGIJSKA GLAZBA POSLIJE SABORA U MOSTARSKOJ BISKUPIJI

Posaborsko vrijeme Crkve ostavilo je i još uvijek ostavlja razne tragove na svim područjima crkvenog života. Ne možemo zatajiti, da nije bilo lutanja, kao što to obično biva poslije svih reformi. Međutim, nas interesira svijetla strana posaborskog doba, a mutne vode neka teku prema ušću nebeskih vrata, gdje se nalazi naš Bog ljubavi i praštanja.

Jedna od svijetlih strana u posaborskom vremenu, svakako je i reforma u liturgiji. Nas ovdje posebno zanima sveta glazba u liturgiji. Svima su nam ovdje, veoma dobro poznati citati iz: SC VI. glava, br. 112, te SC VI. glava br. 114, kao i SC VI. glava br. 118. Dakle, posaborsko vrijeme Crkve je vrijeme u kojem novo bogoslužje traži novu pjesmu, da ga ukrasi i približi srcu današnjeg čovjeka. Glazbeni ljudi ovu poruku sabora shvatili su najozbiljnije i dali se odmah na posao. Neki od njih pišu (skladaju) nove hrvatske Mise, drugi opet popijevke, te pjesmarice i razne brošure. Ostvaruju se mnoge plemenite želje, od kojih je i otvaranje glazbenog Instituta pri KBF. To djelo svakako pripisujemo blagopokojnom Mo. A. Vidakoviću. On i njegovi nasljednici spremaju prve vjesnike glazbeno-posaborskog proljeća koji će diljem domovine raznositi, učiti i pjevati liturgijsku popijevku nastalu poslije Sabora, a odobrenu od nadležnih.

Moja je zadaća i želja ukratko iznijeti, na dvije stranice, kako sam zamoljen od *Instituta za crkvenu glazbu* (oprostite, prekoračit ću normu, radi potpunijeg prikaza), priopćenje o liturgijskoj glazbi poslije Sabora u mostarskoj biskupiji. Drugim riječima, što je dosad učinjeno i koji su zadaci u sadašnjosti i u budućnosti u crkvenoj glazbi na našem terenu. U biskupiji se pjevalo preko sv. mise i prije Sabora. Repertoar nije bio tako bogat kao možda u nekim drugim biskupijama, ali što je narod pjevao od srca je pjevao. Međutim, kao i u drugim biskupijama i kod nas je posaborsko vrijeme unijelo svoje glazbeno bogatstvo u liturgiju. To znači da se ne pjevaju samo stare popijevke kao i prije Sabora. Tamo gdje župe imaju